

DELAVSKA POLITIKA

Uredništvo je v Mariboru, Ruška cesta, poštni predal 22. Rokopisi se ne vračajo. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Uprava: Maribor, Ruška cesta 5, poštni predal 22. Ljubljana VII, Zadruga dom.

Izhaja vsako sredo in soboto.

Naročnina za Jugoslavijo znaša mesečno 10 Din, za inozemstvo mesečno 15 Din.

Malih oglasov, ki služijo v posredovanje in socialne namene delavstva ter nameščencev, stane vsaka beseda 50 para, Debela tiskana beseda stane 1.—Din. Malih oglasov trgovskega značaja, stane beseda 1.—Din. V oglašnem delu stane poštna enostolpna vrsta 1.50 D. Pri večjem številu objav popust. Čekovni račun: 14.335. — Reklamacije se ne frankirajo.

Štev. 4.

Sobota 11. januarja 1930.

Leto V.

Včerajšnji jubilej.

Obletnica 6. januarja 1929.

Obletnica ukinjenja jugoslovanske ustave je jubilej in dasi je samo obletnica, je vendar pomemben in poučen jubilej za tiste, ki so predstavniki države prisilili, da je ukinil vidovdanske ustave, a obenem tudi za tiste, ki so prave krivce tega dogodka že davno pred šestim januarjem opozarjali na njih nepošteno, neiskreno, neproblematično početje.

Najbolj značilno ob tem posebnem jubileju je to, da se v sedanjem državnopravnem stanju naglo uveljavlja enotna zakonodaja brez tistih, ki so prej nosili velike politične zvonce in seveda tudi brez bivših političnih korporacij, ki so stremele po resnem naravnem razvoju.

Enako moramo poudariti ob tem jubileju še eno dejstvo. Kraljeva proklamacija in izjave predsednika vlade so konstatirale, da je tudi sedanj režim voljan upoštevati dobrohotne nasvete in mnenja v zmislu konsolidacije države. Kljub temu pa opazamo, da po 6. januarju meščansko časopisje nima sploh nobenega mnenja, nobenih nasvetov in ne idej. Prej glasni kričaji in razbijači, apostoli svobode in demokracije, oznanjevalci jugoslovanskega bratstva, molče sedaj kakor riba. Morajo molčati, ker nikdar niso imeli svojih idej, svojih misli, svojih problemov, ampak samo dolg opletajoči jezik, s katerim so si skušali kovati strankarsko-politični in materialni kapital. V tem je kulminirala vsa modrost njih politike in ob njej naravno niso mogli prihajati v poštev stvarni argumenti, ampak zgolj psovke in demagogija.

Ne pričakujemo, da se bodo iz tega jubileja kaj naučili gospoda. Ali mi se učimo tudi iz teh dogodkov in pojavov. Za nas mora biti le prejasno, da je jugoslovanska buržuazija frivolno zaigrala demokracijski razvoj države v svoji nevednosti in neumnosti. Mi od te buržuazije, ki se zlasti sedaj trudi, da delavstvo neizmerno zahrbtno oškoduje pri reformi socialne zakonodaje in delavskega varstva, ne pričakujemo ničesar. In ravno pred obletnico kakor demonstrativno so predložili reakcionarne zahteve, s katerimi hočejo onemogočiti izvajanje socialnega zavarovanja, preprečiti uvedbo starostnega zavarovanja, odpraviti delavske zaupnike in podaljšati delovni čas.

Prepričani smo, da današnje državnopravno stanje nima namena ustreči takim željam, ker stoji na stališču, da predvsem organizira državo, ki je buržuazija ni znala. Privatnopravne in medsebojne odnose, zlasti z ozirom na socialno zakonodajo in delavsko varstvo pa so vprašanja, ki se morejo v zadovoljstvo rešiti le medsebojno, če se neče to ali ono stran znatno oškodovati.

Za nas je torej obletnični jubilej pomemben. Dokazuje nam iznova reakcionarnost podjetništva in ker nas pouči, da se reakcionarni krogi niso še nič poboljšali, mora delavstvo tudi v bodoče stati na straži, da ne izgubi svojih priborjenih pravo veljavnih pravic.

Ta nauk nam daje jubilej.

Sporazum med Jugoslavijo in Bulgarijo.

Jugoslavija in Bolgarija sta se zedinili glede obmejnih posestnikov, katerim se dovoljuje svoboden prehod meje.

20letnica balkanske konference

K dvajsetletnici socialno-demokratske balkanske konference v Beogradu, dne 7., 8. in 9. januarja 1910.

Pred dvajsetimi leti, v dneh 7., 8. in 9. januarja 1910 so se zbrali v Beogradu na prvi socialno-demokratski balkanski konferenci soc.-dem. delegati iz vseh držav jugovzhodne Evrope, da se posvetujejo o sporazumu med balkanskimi in podunavskimi narodi. Poleg številnih delegatov srbske soc.-dem. stranke (Tucović, Lapčević, Košanin, Kacetrović), so se konference udeležili za Hrvate Vitimir Korač in Juraj Demetrović, za Slovence dr. Tuma, za Bosno Jakšić, za Črno goro Krsta Popović, za Bolgare pet delegatov, med njimi Dmitrij Blagojev. Dalje so došli na konferenco delegati iz takrat še turške Macedonije. Za Rumune se je imel konference udeležiti Rakovski, ki pa je bil zadržan in je pooblastil sodruga Nedeljka Košanina, da zastopa Rumune v smislu brošure »za balkanski sporazum«. Pismene pozdrave sta poslali avstrijska in ogrska soc.-dem. stranka.

Dne 8. januarja se je vršil manifestacijski shod v Kolarčevi dvorani, ki je bila takrat največja dvorana v Beogradu. Na tem shodu so govorili zastopniki vseh udeleženi delegacij, za Slovence je govoril dr. Tuma. Zanimiv je bil govor zastopnika iz Macedonije, ki je med drugim izjavil, daje za Macedonijo še

še večje zlo kot turško gospodarstvo nacionalno tekmovanje Bolgarov, Srbov in Grkov.

Skrajno šovinistična agitacija brez vodilnih idej, podkupovanje in teroriziranje je dovedlo prebivalstvo Macedonije dotlej, da ne ve več, kaj in kdo je in da je marsikdo za nekaj para ali Srb ali Bolgar. Delegat Črnogorcev je izjavil, da ne govori v imenu črnogorske organizacije, ki ne obstoja, da govori v imenu črnogorskih sodrugov, ki so raztepeni po svetu. O razmerah v Črni gori je izjavil, da je tam knez Nikola vse: zakon, sodišče, trgovec. Podpira italijanska podjetja, vsak poizkus organizacije pa s silo zatira.

Na posvetovanjih delegatov sta se pokazali dve smeri. Srbski in bolgarski delegati so se zavzemali za bolj taktične odločitve, ki naj bi jih podprle proti njih domačim buržuaznim vladam v boju za sporazum in ujedinjenje balkanskih narodov. Delegati Hrvatov in Slovencev pa so želeli načelnih sklepov, ki naj bi

precizirali razmerje med balkanskimi narodi, zlasti med Južnimi Slovani. Resolucija, ki je bila soglasno sprejeta, je bila plod sporazuma med raznimi stremljenji na konferenci.

Obširna resolucija, ki je priobčena v celoti v »Naših zapiskih« iz leta 1910., poudarja zlasti,

da morajo vse sile balkanskih narodov težiti za tem, da se osvobode partikularizma in separatizma ter številnih državnih mej, ki razjedinjajo bodisi narode istega jezika, iste narodnosti in kulture, bodisi dežele, ki so druga na drugo gospodarsko in politično navezane, kakor tudi posrednih in neposrednih tujih režimov, ki jemljejo narodu iz njegovih rok njegovo usodo. Stavljajo se v dolžnost socialni demokraciji, da naj-energičneje pobija vsak antagonizem med narodi južnoistočne Evrope, da dela na njih zblizanju in da z vso silo podpira težnje za popolno demokratsko samoupravo in narodnenezavisnost. Tega cilja pa se ne more doseči niti z militaristično politiko balkanskih držav niti z naslanjanjem na kapitalistične evropske države. Socialna demokracija kot politična predstavnik delavskega razreda, ki se ne strinja z nacionalnim antagonizmom vladajočih razredov, ima važno nalogo, da bo najzavednejša, najodločilnejša in najdoslednejša nosilka ideje solidarnosti narodov na irgoiztoku Evrope.

Končno se je sklenilo, da ostanejo tajništva vseh udeleženi socialno-demokratskih strank med seboj v trajni zvezi v svrhu organizacije druge balkanske konference, ki bi se imela vršiti v Sofiji in na kateri bi se izdelal podrobnejši program. Do te konference pa ni prišlo, ker so se med tem pričele balkanske vojne, nato pa svetovna vojna.

Konferenca sicer ni rešila vseh problemov, oral je šele trdo ledino, vendar je znatno pripomogla k nadaljnjemu razbistrenju zlasti jugoslovanskega problema. Po pravici je o konferenci zapisal tedanji »Rdeči Prapor«, da še nikdar dotlej ni bilo Jugoslovanstvo zbrano pri tako pozitivnem delu kakor na tej socialno-demokratski konferenci. In je dodal: »Ni je stranke, ki bi mogla zbrati vse Jugoslovanstvo v tako edinstvo kakor socialna demokracija.«

Kulturne organizacije ne bodo razpuščene.

Neresno bi bilo posegati v prosvetna društva.

Med raznimi interesenti je nastala bojazen, da se bo poseglo v smislu § 156. zakona o narodnih šolah tudi na prosvetne organizacije in se jim odvzelo možnost idealnega prosvetnega delovanja ter zaplenilo imetje. Sedaj se uradno objavlja, da nikakor ne obstoja namera razpustiti ali združiti vse prosvetne organizacije, najmanj pa njih premoženje, ker bi to značilno prenehanje agilnosti privatne inicijative na tem polju. Dotična zakonska določba ima samo namen, dati prosvetnemu delu neke direktive, da se prepreči plemenski šovinizem in pospeši smotrna enotna vzgoja.

Tako nekako pravi uradno pojasnilo.

Nam se zdi ta razlaga edino prava, ker si je nemogoče misliti, da bi obstojala v intencijah sedanega režima namera, da se ekspropriira vse duhovne svojine in z idealno marljivostjo nabavljene pomočke kulturnih in drugih organizacij, ki imajo v splošnem namen, dvigati splošno kulturo vobče ali pa tudi v določenih plasteh prebivalstva. Ponovno smo že poudarili stališče, da je za splošni razvoj potrebna svoboda udeleževanja. Ta princip je naravno utemeljen po vseh državah, kjer ni, je slabo. Zato, da država regulira to delo, so pa društveni zakoni, ki ne bi smeli biti razredni.

Španska diktatura.

Diktatura, ki se ruši.

Poglejmo danes nekoliko na Španjo. Tam obstoja že sedmo leto diktatura generala Prima de Rivero. Španija je bila poprej ustavna monarhija. V parlamentu so se borili za oblast konservativci in liberalci, dve brezidejni stranki, ki jima je šlo samo za to, kako bi se polastili državnih jasl in se pri njih vzdrževali. Socialna demokracija je bila v tej kulturno in gospodarsko zaostali deželi razmeroma slabotna. Ljudstvo pa je bilo nebržno in apatično.

V takih razmerah se je polastil državne oblasti general Primo de Rivera. Sistiral je parlamentarizem in razpustil je konservativno in liberalno stranko. Socialno-demokracijske stranke pa se ni dotaknil. Bil je dovolj razumen, da se je zavedal, da se ne da ugonobiti stranke, ki temelji na gotovem idejnem programu. Spominjal se je pač usode svojega prednika, viteza žalostne slave, don Kišota, ki se je spuščal v boj z mlino na veter...

V Evropi, pravzaprav na robu Evrope, imamo diktature prav različnih vrst. Italijanska fašistična diktatura slavi samo sebe za bogupodobno in neskončno popolno, ki bo živela večne čase. Španska diktatura ni te vrste: smatra se samo za prehodno stanje, ki ima namen odstraniti resnične ali pa samo dozdevne hibe parlamentarne vladavine. Nekatere diktature so reformistične, kakor n. pr. diktatura Kemal paše, ki je Turkom posadil na glavo cilindre, oblekel dekleta v kratka krila in uvedel latinico. Diktatura Prima de Rivero pa je strogo konservativna in nasprotna kulturnemu napredku. Vendar je bilo mnogo naivnih Špancev, ki so izprva verovali, da bo Primo ozdravil bolno javno življenje Španije.

Toda leta diktature so tekla, izboljšanja razmer pa ni bilo občutiti in število prijateljev diktature je koptelo od dne do dne. Ljudstvo je sicer molčalo, število zavednih delavcev pa je naraščalo. Odpor proti diktaturi se je pojavil tudi med pravo špansko inteligenco, na univerzah med profesorji in dijaki. Povsem naravno, zakaj ravno pravi izobraženci, ki poznajo zgodovino narodov, klasičnih in modernih evropskih, niso mogli prezreti, da je le svoboda tista sila, ki je v vseh časih vodila narode k pravemu napredku in blagostanju.

Tako je prihajala Primova diktatura zaradi pasivnega odpora najboljše dela naroda in zaradi svoje lastne jalovosti v bolj in bolj nevzdržen položaj. Primo je dovolil razumen, da je to opazil in se že pol leta trudi, da bi s tem pravnimi silami španskega naroda dosegel kompromis, ki bi mu omogočil prehod v ustavno stanje brez blamaže. Toda vsi odklanjajo sodelovanje z njim.

Zaplemba zadnje „Delavske politike“ št. 3.

Uredništvu novin »Delavska Politika«

v Mariboru.

Odločba:

Državno tožilstvo v Mariboru zabranjuje v zmislu čl. 19 t. 5 in 7 zak. o tisku v zvezi z zakonom o izpremembah in dopolnitvah zak. o tisku, razširjanje in prodajanje novin »Del. Politika« št. 3 z dne 8. januarja 1930, ki izhajajo v Mariboru, ker obsegata članka z napisom »Španska diktatura« na prvi strani v 4. stolpcu v zadnjem odstavku in z napisom »Pred trinajstimi leti« na 3. strani v vseh štirih stolpcih pod črto, pregrešek po čl. 4 zak. o

zaščiti javne varnosti in reda v državi z dne 6. jan. 1929, Sl. Nov. št. 6 in z dne 1. marca 1929, Sl. Nov. št. 54-XXIII. Razun tega izziva zadnji članek na plemenski razdor. — Zabranjena sestoji iz tega, da se zaplenijo tiskani izvodi (čl. 24 zak. o tisku). Obenem se odreja po čl. 24 zak. o tisku, da se zapečati tiskarski stavek, plošče in kamenorezi.

Zabrano izvrši kr. policijski komisariat v Mariboru.

Razlogi:

Po čl. 19 t. 7 zak. o tisku je zabraniti razširjanje in prodajanje novin, če je storjeno s tiskanim spisom kaznivo dejanje, ki se kaznuje po zakonu o zaščiti javne varnosti in reda v državi.

Članka »Španska diktatura« na 1. strani v 4. stolpcu v zadnjem odstavku in z napisom »Pred trinajstimi leti« na 3. strani v vseh štirih stolpcih pod črto novin »Del. Politika« št. 3 z dne 8. jan. 1930, iznašata izvajanja z namero povzročiti nerazpoloženje zoper državne naprave in uredbe oblasti in zadnji članek še vrhutega izziva na plemenski razdor.

Navedena članka tvorita tako dejanski stan pregreška po čl. 4 zakona o zaščiti javne varnosti in reda v državi z dne 5. jan. 1929, Sl. Nov. št. 6 in z dne 1. marca 1929, Sl. Nov. št. 54-XXIII.

Zabranjena razširjanja in prodajanja uvođoma navedenih novin je zato v zmislu t. 7, čl. 19 in v zmislu t. 5 čl. 19 zak. o tisku in zakona o izpembah in dopolnitvah zakona o tisku utemeljena.

V Mariboru, dne 8. jan. 1930.

Dr. Jančič.

Ali bi, ali ne bi?

Primo de Rivera preklicuje vesti, ki so trdile, da bo takoj odstopil. — »Šele v mesecu juliju bo mogoče nastala sprememba na vladi,« pravi de Rivera. V marcu, aprilu in juniju se bodo vršile volitve za obnovitev četrtnine občinskih ter pokrajinskih zastopstev, in sicer v majhnih mestih na podlagi splošne volilne pravice, v večjih pa potom gospodarskih ter socijalnih korporacij. — Verjetno pa je, da Primo de Rivera o izvedbi teh volitev ne bo več odločal.

Zagrebski teroristi pridejo pred Državno sodišče.

Dr. Maček in drugovi izročeni državnemu sodišču.

Dne 4. t. m. so bili prepeljani z brzovlakom iz Zagreba v Beograd aretiranci, ki so bili zapleteni v znano teroristično akcijo ob priliki proslave kraljevega rojstnega dne. Po poročilih so med prepeljanimi: Cveto Hadžija, Ivan Bernardič, Ivan Prpič, Ivan Štrtak, Ljubomir Kremzir, Martin Franekič, Anton Štefanac, Pavel Margetič, Jakob Jelašič in dr. Vl. Maček. Bivši polkovnik Begič v poročilu ni naveden, dasi je bil med obdolženci naveden in aretiran. Iz tega se da sklepati, da namerava državni tožilec obtožiti obdolžence po zakonu o zaščiti države.

Karl Marks o Jugoslovanih.

Zanimiv članek Karla Marksa iz leta 1853.

Leta 1853. se je evropska diplomacija mnogo bavila z balkanskim vprašanjem. Ob tistem času je Rusija, imajoč pred očmi svojo staro zahtevo po dostopu do carigradskih morskih ožin, vodila posebno ofenzivno politiko proti Turčiji. Ta politika Rusije je vznemirjala zlasti Anglijo in Francijo, ki sta tedaj menili, da bi bila najboljša protiutež ruski ofenzivni politiki močna in konsolidirana Turčija.

Temu naziranju Anglije in Francije se je uprl Karl Marks v svojem članku, ki ga je objavil v »New York Tribune« dne 21. 5. 1853. Ta članek, ki ga je v celoti ponatisnila mariborska »Volksstimme« v septembru 1928, dokazuje, kako bistro je Karl Marks opazoval tudi mednarodne politične odnose in s kako veliko dalekovidnostjo je že leta 1853., pred več kot 75 leti, presojal balkansko vprašanje.

Karl Marks zavrača v članku tezo Palmerstona, Guizota in Metternicha, da bi utegnila močna Turčija zaustaviti veliko ofenzivo Rusije proti Dardanelam. Mnenja je, da so Turki in Arnavti tekom stoletij dokazali, da so trdovratni nasprotniki vsakega napredka na Balkanu in da

niso sposobni ustanoviti državo, sposobno za življenje. Temu nasproti pa stoji dejstvo, da je balkanski polotok naseljen po Jugoslovanih. (Marks rabi izraz »Südslawen« že leta 1853!). Vse kaže, da morejo na balkanskem polotoku biti edino Jugoslovani nosilci civilizacije. Marks domneva, da se južnoslovanska plemena še niso zlila v en narod, vendar pa da predstavljajo v kneževini Srbiji že krepko in razmeroma organizirano jedro naroda. Srbi imajo svojo zgodovino in svojo književnost. Tudi so Srbi s krepkim nastopom proti svojim prvim knezom, kakor hitro so poizkušali uvesti v kneževini despotični režim, dokazali, da so demokratično usmerjen narod, ki nima simpatij za absolutistične metode Rusije. Zgodovina kakor realna dejstva sedanjega časa kažejo na ustanovitev svobodne in neodvisne države na razvalinah otomanskega cesarstva v Evropi. Če torej hoče Anglija preprečiti, da bi Rusija vzela Carigrad, mora pospeševati ustanovitev neodvisnega slovanskega carstva na mestu gnile visoke porte. To je tudi v interesu demokratičnega razvoja jugoistočne Evrope. — Tako je mislil Karl Marks pred več kakor petindvajsetimi leti.

Razpust telovadnih sekcij „Svobode“

po naredbi kr. banske uprave dravske banovine se je izvršil 31. dec. 1929.

Na zadnji dan starega leta je bil vročen centrali »Svobode« in predsednikom podružnic v provinci, kjer so postojale telovadne sekcije, odlok kr. banske uprave, s katerim se odreja razpust vseh telovadnih sekcij »Svobode«.

Odlok slove:

»Po §-u 12 zakona o ustanovitvi Sokola kraljevine Jugoslavije, razglašenem v »Službenih Novinah« z dne 6. dec. 1929 pod številko 287-CXVII, se dosedanja društva za telesno in moralno vzgojo: Jugoslovanski Sokol, Hrvatski Sokol, Orel in Srpski Sokol, kolikor bi se v 3 tednih od dne, ko stopi ta zakon v veljavo, ne ujedini in ne vstopila v Sokola kraljevine Jugoslavije, ukinejo.

Glasom navedenja kr. banske uprave dravske banovine v Ljubljani z dne 31. decembra 1929 pod Pov. II., br. 383, prenehajo zakonito obstojati tudi gimnastični odseki društva »Svoboda« in ostalih gimnastičnih društev.

Istodobno je postavljen začasnim oskrbnikom društvene imovine X. in društvenega premoženja

X., ter Vas vabim, da mi sporočite osebo, ki bi prevzela ta posel.«

O razpustu telovadnih sekcij »Svobode« in ostalih delavskih telovadnih delavskih organizacij, ni bilo centrali »Svobode« prav do vročitve razpustitvenega odloka prav ničesar znanega.

Kajti zakon o ustanovitvi »Sokola« kraljevine Jugoslavije, ki točno našteva vsa društva, katera v treh tednih po uveljavljenju zakona, kolikor ne bi vstopila v »Sokola«, prenehajo obstojati, nikjer ne imenuje »Svobode«, oz. njenih telovadnih sekcij, niti predvideva kumulativen razpust telovadnih organizacij.

Razpust sekcij »Svobode« se je izvršil po naredbi kr. banske uprave v Ljubljani, kakor je to iz dekreta razvidno.

Te dni je izšel zakon o likvidaciji po zakonu razpuščenih društev, ki pa zopet ne omenja »Svobode«, oz. njenih telovadnih sekcij, niti drugih telovadnih združenj in torej ne vsebuje nikakršnih določb glede premoženja telovadnih sekcij »Svobode«, ki ga je kr. banska uprava po svojih organih zasegla.

Fašizem je smrtno osovražen.

Protifašistična zarota v Franciji.

V Parizu so odkrili protifašistično zaroto. Policija je aretirala bivšega urednika »Corrierra della Sera« Arziana in bivšega socijalističnega poslanca Capelia. Pri obeh so baje našli ekrašit in druge potrebščine za izdelavo peklenjskih strojev. Namepravala sta baje razstreliti hotel, v katerem prebiva v Zenevi italijanska delegacija ter svatovske goste italijanskega prestolonaslednika pomoriti. »Journal« celo poroča, da so aretiranci priznali ta namen. — Če so te vesti resnične, potem so zopet nov dokaz, kam vodi teror, zlasti moritev duha časa.

Kitajci žele postati neodvisni.

Eksteritorialnost na Kitajskem.

V nerazvitih državah imajo angleški, francoski, ameriški in drugi kapitalisti posebne pravice. Tujci, ki se naselijo v teh državah (n. pr. na Kitajskem), niso podrejeni kitajski zakonodaji, ne kitajski sodniji, ampak svojim domovinskim oblastem. Jasno je, da ti kapitalisti potem delajo, kar hočejo, ker so državica v državi. Te pravice tujcev je hotela kitajska nankingska vlada z novim letom ukiniti, čemur se je pa menda uprla Amerika, ki je prisilila kitajsko vlado, da je ta sklep umaknila. — Ob takih eksteritorialnih razmerah seveda kapitalisti lahko svobodno izkoriščajo tuje narode v njih domovini, ne da bi mogli zahtevati svoje pravice.

Razkroj nemških nacionalistov.

Zavest demokracije je močnejša kakor denar.

V Nemčiji se je dne 21. decembra 1929 izvršilo v zmislu določil ustave ljudsko glasovanje o predlogih Hugenbergovih nemških nacionalcev, ki ga je podpiral z denarjem del nemške industrije in junkerstvo. Plebiscit je končal s porazom za fašistično ideologijo.

Vseh volilcev je v Nemčiji okoli 42.111.000. Za sprejem plebiscitnega predloga bi potreboval Hugenberg najmanj nad 21 milijonov glasov, dobil pa jih je Hugenberg za svoje predloge samo 5.825.082, to je komaj 14 odstotkov. Torej skoraj za en milijon manj, kakor pa so dale stranke, ki so kandidirale pod njegovim vodstvom pri zadnjih volitvah v državni zbor. Ta brezupna Hugenbergova akcija je veljala državo 3,5 milijonov mark (325 milijonov dinarjev).

Aleksander Neverov:

Taškent — kruha bogato mesto.

(Ruska povest iz dni velike lakote. Prevedel I. V.) 17

Kirgizi za Orenburgom plačujejo drago razne stvari. Tja treba peljati.

Miška je pomislil:

— Še nekoliko počakam.

Poskusil je poprositi vbogajme, ali babe so tukaj preveč srdite:

Če jim poveš —

— Terjonjka*) — zakriče in še te ne pogledajo.

Začneš govoriti —

— Radi Krista — že stegnejo roke, da udarijo.

In ona je hotela udariti Miška po glavi. Spoznala je najbrže, da je ukradel košček pri mužiku. Zakričala je, da se je slišalo po vsem bazaru:

— Pazi se, tatič nebodigatreba! Davno že sem opazila, kako se smukaš tod okrog.

Miška se je zavil v stari očetov suknjič in zbežal. Sporoče v orta-čku, pa bi moral preseleti kakšna dva tedna. Ne bi niti mnogo govorili, nego samo vprašali: Kje je potni list? ... Nimam. — Kje dovoljenje? ... Nimam. — Zato čim dalj od takega izpraševanja, tem bolje ...

Na Serjoško se je spomnil šele proti večeru kakor da ga je nekdo sunil prav v srce.

— Zakaj ne pogledaš, kako mu je? Obljubil si.

Hotel je zbežati v bolnico, a mužiki so ga prestrašili.

*) Izraz nekako kakor: marš.

— Vlak se pripravlja za Taškent. Kmalu odpelje.

Na mah se je razklala Miškina glava na dve polovici. Ena polovica ukazuje zbežati k Serjoški, a druga polovica straši:

— Ne hodi, zamudiš.

A prva polovica zopet šepče:

— Te ni sram, tako pustiti sodruga v tujem kraju? Sam si tako določil in se obvezal, a sedaj nočeš. Saj ni tako daleč! Posloviš se in se potem odpelješ. Tudi njemu bo lažje, ko izve in te ne bo pričakoval ...

Druge polovica pa je pomirjevala:

— Za ta slučaj se nisi zavezal. Po nepotrebnem ga obiščeš in zamudiš vlak zaradi tega. Čakati boš moral ves dan in vso noč namesto, da bi že bil sto vrst daleč. Ako bi ga nalašč zapustil, da ... ali ti ga ne boš nalašč ...

Miška se je dolgo mučil.

Odšel je na postajo. Gledal je bolnico, gledal je vagon:

— Ali se premikajo, ali stoje?

Vagoni se niso premikali.

Miškina vest je premagala Miškino neodločnost ... sunila ga je naprej. Pribežal je na vso sapo do vrat bolnišnice in obstal kakor okamenel. V treh oknih je bila tema, v četrtem je bilo videti luč. Sunil je v vrata. Bila so zaprta. Pomolil je glavo v okno, kjer je gorela luč, kar ga je nekdo potegnili za srajco.

— Kam ležeš? Hočeš razbiti okno?

Miška se je obrnil. Pred njim je stal mužik z metlo.

— Išcem Serjoško.

— Kakšnega Serjoško?

— Našega, lopatinskega.

— Nobenega Serjoška ni tukaj! Odidi!

— Glej ga no! Danes smo ga sem pripeljali in danes ga že ni.

Lokomotiva na postaji je zažvižgala.

— Vlak!

Miška je zbežal od bolnice. Noge ne čutijo zemlje. Pribežal je na postajo in ni ničesar razumel. Ljudje hite sem, hite tja, nekateri pijejo čaj. Vprašal je mužika, a mužik je raztegnil roke.

— Bratec, nič ne vem. Že štiri dni sedim tu ... Kam se pelješ?

— V Taškent moram.

— V Taškent je vlak že davno odpeljal.

— Odpeljal?

— Da, da ...

Miški je kar podstrelilo roke in noge.

Bežal je na drugo stran in v temi zadel v bazo, ki je nesla vročo vodo za čaj. Vedro se je zazibalo in vrelna voda ji je oparila prste. Baba je spustila vedro in začela kričati:

— Držite ga!

Miška beži, z rokami odstranjuje vejevje. Za njim se dviga šum in po ušesih biča krik:

— Ukral, ukral, drži ga!

Mužiki so presekali Miški pot. —

— Ah ti, sukin*) sin!

— Nikar, ne bijte!

— Pozovite milicijo!

— Glej, sodrug miličnik, ta sam ...

*) Beseda: sukin pomeni pes. »Sukin syn«, je mavadna ruska psovka.

Posledice poraza so neizogibne. **Nemška ljudska stranka razpada, 20 poslancev je že izstopilo iz kluba.** Med drugim se je pojavil podpredsednik državnega zbora von Kardorff, ki hoče osnovati novo meščansko »državotvorno« stranko, nekako srednjo stranko, ki bi družila vse pozitivistične stranke in ki bi eventualno sodelovala tudi s socialnimi demokrati.

Socialnim demokratom more biti pregrupacija meščanstva le po go-

du, ker dobe v novi skupini resnega kompaktno organiziranega nasprotnika, dočim doslej razne meščanske skupine vodijo od slučaja do slučaja **konjunktorno politiko** brez širšega cilja ali problema.

Izid plebiscita v Nemčiji pa bodi najboljši **zglede vsem, ki v zmoti propagirajo fašistične metode politike. Zakaj, le svobodni duh in demokratična vzgoja sta izvor sreče in blagostanja narodov.**

Doma in po svetu.

Izšla je naredba o likvidaciji Sokola in Orla. Prosvetni in vojni minister sta z naredbo razpustila ona sokolska in orlovska društva, ki se niso priključila Sokolu kraljevine Jugoslavije. Inetije razpuščenih društev se porabi v smislu pravil likvidiranega društva.

Jugoslovanski študenti imajo v Pragi konferenco glede zedinjenja Slovanov na Balkanu. Bolgar Bojdzijev je dokazoval, da je združitev Jugoslavije in Bolgarije potrebna z gospodarskih razlogov.

Policijska šefa za Maribor in Celje. Predstojnik mestne policije v Mariboru je postal L. Kerševan (prej v Celju), v Celju pa Al. Gerzinič (doslej v Ljubljani).

Pegavi titus se je pojavil v vasi Santavir pri Subotici, in sicer v neki ciganski rodbini.

Ogromno tihotapstvo s preprogami. Na carinarnici v Beogradu so odkrili ogromno tihotapstvo s perzijskimi preprogami. Po podatkih nekoga uradnika, ki so ga tihotapci odpustili, se je carinskim oblastem posrečilo zapleniti vtihotapljenega blaga v vrednosti deset milijonov dinarjev. Preproge so bile zamotane v bale, napolnjene z bombaževino, ki so jih vtihotapljali s pomočjo nekaterih carinskih organov. Pri tihotapljenju je bilo udeleženih baje več velikih trgovcev s preprogami. Policija je izvršila več aretacij.

Cankov gre v bolgarsko vlado? V Bolgariji nameravajo deloma zamenjati ministre. V tem primeru bi prišel v vlado tudi Cankov. Ali pomeni ta politika Ljapčeva konsolidacijo Bolgarije ali samo manevriranje, pa še ni jasno.

Francoski vladni predsednik Tardieu predlaga, da naj se v Kelloggovem mirovnem patu določi, da so dolžne vse države, ki podpišejo pakt, nastopiti proti državi, ki bi izzivala vojno nevarnost. Prav. Ali Francija vidi tu menda Nemčijo in Italijo.

Poljaki so dobili novo vlado. kateri predseduje Bartl. Znamenja kažejo, da se na Poljskem politične razmere ne bodo razvile do najsikrajnejšega političnega terorja, ker je med vplivnimi politikmi še vedno nekaj čuta demokracije. Očividno je tudi Pilsudski uvidel, da je mogoče najti bolj pameten izhod, kakor ga je prvotno nameraval, ko je pripeljal v parlament dvesto častnikov.

Vidiranje potnih listov med Avstrijo in Madžarsko se namerava odpraviti. V to svrhu se vršijo na Dunaju med obema državama pogajanja.

Nemška mesta prihajajo pod kuratel. Pred kratkim smo čitali, da je glavno mesto Nemčije ter tretje največje mesto na svetu, Berlin, prišlo v denarne stiske in da je bila mestna uprava postavljena pod varstvo. Sedaj poročajo, da je tudi mesto Dortmund prišlo v enak položaj. Da je tem razmeram kriva svetovna vojna, ne bo nikdo mogel oporekati. Ampak, če bi Berlin imel kakega Breitnerja in dvotretjinsko delavsko zastopstvo kot Dunaj, ki je bil na robu propada, pa se je pod socialistično upravo dvignil, da je danes eno najbolj saniranih mest na svetu kljub silnim izdatkom za gospodarsko socialne svrhe, bi najbrž tudi v Berlinu ne prišlo do poloma.

400.000 pomiloščencev v Italiji. Ob priliki poroke prestolonaslednika Humberta bodo v Italiji odpustili 400.000 obsojencem, ki niso obsojeni

nad eno leto. Ti obsojenci imajo kazni do enega leta in denarne globe. Koliko je pa število obsojencev na kazni po pet, deset let ali izgnanstvo? Velika številka pomiloščenih obsojencev zbuja mnenje, da »pravični« fašizem obsoja zato, da ima potem priliko izdajati velikodušne pomilostitve. — Politika za — suženjski narod ali pa so Italijani tako slab narod, kar je pa neverjetno.

Sovjetska propaganda na Angleskem. V Londonu so pričeli komunisti izdajati nov list »Daily Worker«. Ze v prvi številki z dne 1. januarja pa objavlja telegram ruske kominterne, da naj bo list orožje v boju proti kapitalizmu in socialistični angleški delavski vladi. Seveda vidi v tem vsa angleška buržuazija prelom dane oblube in zopet napada delavsko vlado. Tudi delavska vlada je mnenja, da med kominterno in rusko vlado obstojajo odnošaji in bo zaradi tega zadevo strogo preiskala ter odločno zahtevala, da se ruska vlada ravna točno po danih obljubah in v smislu pogodbe.

Dowgaleškij mora zapustiti Pariz. — Naslednik Lunačarski. Zadnje čase se ruske poslanike poriva semintja kot figure na šahovski deski. Sedaj poročajo, da je sovietski poslanik v Parizu Dowgaleškij odpoklican, na njegovo mesto pa pride Lunačarski, bivši komisar za prosveto. Zdi se, da je pripisati te zelo pogoste diplomatske izpremembe od strani sovjetov, nervoznosti, ki vlada v Moskvi radi propagandnega neuspeha v raznih evropskih državah. Dobro bi bilo, če bi že enkrat v Moskvi spoznali, da najboljši diplomati ne bodo mogli delati čudežev.

Otroci ne smejo obiskovati biko-borb. Tako je sklenila končno španska vlada in izdala naredbo. Zadnji čas bi pa že tudi bilo, da bi pobožni Španci najsurovejšo zabavo, biko-borbo, sploh odpravili. Španci pa še danes imenujejo to surovost »narodni sport«.

Velika letalska katastrofa v Hollywoodu. Filmska družba »Fox« pripravljala film, ki naj prikazuje med drugim tudi padec iz letala. V to svrhu je krožilo troje letal nad morjem. V trenutku, ko bi imel skočiti artist iz letala, je pilot drugega letala všled sončne bleščobe izgubil vodstvo nad aparatom in je z vso silo treščil v prvega. Oba letala je takoj objel plamen in sta strmoglavila v morje. Mrtvih je bilo deset.

Nemiri brezposelnih. Komunisti izrabljajo brezposelne za svoje demonstracije. V Lvovu so skušali zasesti brezposelni vojvodsko palačo, kar jim je preprečila policija. Ko so brezposelni oddali nekaj strelcev, je navalila policija nanje z golimi sabljami in ranila osem demonstrantov, pet kolovodij pa zaprla. V Te-mešvaru so pa skušali brezposelni zasesti mestno prefekturo, a je policija zaprla dohode. Požarna bramba je skušala demonstrante razgnati z brizgalnami, vendar je vseeno prišlo do spopadov. Deset policajev je bilo ranjenih, med temi trije težko, 85 oseb je bilo aretiranih, med njimi komunistični vodja Koloman Müller.

Brezposelnost narašča povsod — v Nemčiji je 1.6 milijona brezposelnih. Število brezposelnih v Nemčiji je naraslo samo v decembru za 233 tisoč in je doseglo skupno število brezposelnih 1.600.000. Tudi iz Avstrije poročajo o silnem porastu brezposelnih, ki je v tej zimi mnogo večji kot je bil v prejšnji. V Zedinje-

Med 7 prednostmi ena :

Prijeten duh!

Veselje je pogledati skrbno ohranjeno kot cvetje belo perilo. — Veselje bo še večje, če perilo tudi lepo diši. Zato rabite le

Schichtovo Terpentinovo Milo

nih državah Severne Amerike je isto tako naraslo število brezposelnih na — 1.800.000. — Zdi se, da se brezposelnost po vojni ne bo več zmanjšala ali celo odpravila, ampak, da bo ostala, kot stalen gost, ki se bo še vsake zime stopnjevala, dokler ne bodo gospodarstvu udarjeni novi temelji.

Vsaki dve sekundi ena smrtna žrtev tuberkuloze. Tako dokazuje zdravnik dr. Nagelschmidt v lipskem listu. Berlinski statistik je izračunal, da znaša samo gospodarska škoda v Nemčiji, ki jo povzroča tuberkuloza, na leto nad 44 milijard dinarjev škode. Enako, če ne huiše razmerje, je v drugih državah. — Koliko gorja bi se prihranilo, če bi se milijarde, ki gredo za vojno, porabile za boj proti tuberkulozi.

Češka raketa na mesec — fantastični načrt češkega inženjerja. Iz Olumuca poročajo: V novoletni številki lista »Morgenpost«, objavlja izumitelj inženjer Ludovik Očenašek, podrobnosti o njegovem načrtu za polet na — mesec! Omenjeni tehnik se baje že dalje časa bavi s problemom poleta v vesirje in je po dolgoletnih študijah skonstruiral raketno letalo, ki je opremljeno s šestimi raketami za pogon in z dvema za zaviranje. Inženjer Očenašek izjavlja, da bi po njegovem mnenju polet na mesec trajal 87 ur. On namerava vzeti na raketno letalo skupno 9 potnikov, med temi svojega sina, ki je študent tehnike. Dva potnika sta se baje že prijavila. Polet bi se imel vršiti spomladi, najpozneje v aprilu. Očenašek bo pripustil k poletu iz-

ključno samo čehoslovaške državljanke — upati smemo, da se mu drugi ne bodo preveč vsiljevali — ker bi mesec baje rad »osvojil« za čehoslovaško državo! To bo višek imperijalizma!

Nov prometni red v Budimpešti. Kazni za pešce. V Budimpešti je z novim letom stopil nov prometni red v veljavo, ki ne velja samo za vozove, temveč tudi za pešce. Pešci, ki se ne bodo točno držali prometnega reda, bodo kaznovani. Zaenkrat ima policija nalogo, da pešce samo opozarja na predpisano hojo brez kazni.

Strahota požara v kinu.

Okoli 80 otrok mrtvih, okoli 200 poškodovanih v bolnicah.

Na Skotskem v Paslyju je v kinematografu prisostovalo predstavi več sto otrok na silvestrovo popoldne. Otroci, ki so bili pri predstavi, pripadajo večinoma delavskim rodbinam. Požar je nastal v operaterjevi kabini in ker je film vnetljiva snov, se je požar bliskoma razširil v dvorano, na kar je nastala splošna zmešnjava, kričanje in beganje, tako, da je bila reševalna akcija nemogoča. Reda pri izhodih ni bilo mogoče napraviti. Končno so rešili otroke, od katerih jih je 80 umrlo že ob prevozu v bolnico, nad 200 so jih pa oddali v bolnice. Vzrok velike nesreče je zmešnjava, ki je nastala med otroki, ker je bila izpraznitev dvorane nemogoča zaradi gñeče.

Pristno slivovko, droženko, brinjevec, konjak, rum, vse vrste likerjev, sadnih sokov, špirta, vinskega kisa, ezenčnega kisa, čaj v zavrtkih in odprt. Glavna zaloga oranžade, limonade, konjaka i. t. d. od tvrdke „Patria“, Zagreb.

JAKOB PERHAVEC, MARIBOR, GOSPOŠKA UL. 9

Na drobno! TOVARNA ZA IZDELOVANJE LIKERJEV, DEZERTNIH VIN IN SIRUPOV. Na debelo!

Maribor.

Delavska predstava v gledališču. »Morala gospe Dulske«, burka v treh dejanjih se uprizoni dne 11. januarja 1930. Cene vstopnic, kakor dosedaj pri vseh delavskih prireditvah običajne. Predprodaja vstopnic v upravi »Volksstimme«, knjižnici Delavske zbornice, pri zaupnikih strokovnih organizacij in predsednikih pevskih društev »Frohsinn«, »Pevsko društvo pekov«, »Krilato kolo« in »Enakost« v Studencih.

Še mestni avtobusni promet. V noveletni številki »Del. Politike« je bil priobčen dopis iz Maribora pod imenom: **Ali je to »uspešno« delo za mestno občino.** V dopisu se omenja, da se je reduciralo vožnje na progi Studenci, ki je aktivna in se je zopet začelo voziti na progi Melje, ki je bila pred dobrim letom ukinjena, ker je bila zelo pasivna. Resnici na ljubo moramo popraviti, da proga Studenci sicer ni aktivna, kajti samo ena proga v mestu je aktivna (I), vendar pa je studeniška proga mnogo bolj frekventirana kot pa meljska. Sklep, da se otvori zopet meljsko progo, je baje storil občinski svet na soglasni predlog avtobusnega odseka. Vidi se pa, da jo bo treba zopet ukiniti!

Zakaj imamo v proračunu postavko za kidanje snega? Mestni proračun ima sicer visoko vsoto odobreno za odkidavanje snega. Kljub temu pa so morali Mariborčani minulo soboto in nedeljo ob najprometnejših ulicah in cestah gaziti po neznosnih lužah vode in snega, ki je nenadoma zapadel, a so ga le tu in tam na prehodih odkidavali. V Mariboru je sedaj množica nezaposlenih delavcev in bi občina prav lahko dala tem revežem par dinarjev zaslužiti za praznike, meščanom pa nudila takšne ceste, kot jih ob sedanjih visokih davščinah upravičeno zahtevajo, da se ne izpostavljajo nevarnostim nezgod in prehlajenja. Posebno pa je bilo potrebno čiščenje ulic v soboto, na tržni dan, do so ulice natrpale ljudi. Upamo, da drugič ne bo treba takih javnih pozivov, ker občina za to službo plačuje drag aparat stavbenega urada.

Če si z naročnino v zaostanku, jo poravnaj takoj! Pomisli, da se morajo delavski listi vzdrževati izključno z lastnimi sredstvi. ---

Celje.

»Za naš dnevnik« so darovali: Zbrano na silvestrovem večeru »Svobode« v Celju skupaj Din 58.—; neimenovani Din 15.—. Namesto noveletnega voščilnega inserata »Svoboda« podružj. Celje Din 50.—; I. V. Celje Din 25.—. Skupaj Din 148.—. Citateljem »Delavske Politike« v pomenjanje.

Podružnica Javne borze dela izkazuje od 1. januarja do 31. decembra 1929: Iskalo je dela: 4102 moških, 1215 žensk, vseh 5317. Ponujeno je bilo delo: 1753 moškimi, 1028 ženskami, skupaj 3781; izvršenih posredovanj je bilo: 1541 moških, 538 žensk, skupaj 2079; odpotovalo je: 789 moških, 133 žensk, skupaj 922; odpadlo jih je: 1421 moških, 385 žensk, skupaj 1806; ostalo v evidenci 31. decembra: 351 moških, 159 žensk, skupaj 510. Ponujeno delo moškimi: 1 oskrbniku 2 konjskima hlapcema, 3 hlapcem za govejo živino, 1 hotelskemu slugi, 30 gozdnim delavcem, 2 kleparjema, 1 gateristu, 2 lesostrugarjema, 3 sodarjem, 3 čevljarjem, 1 prikojevalcu gornjih delov čevljev, 2 krojačema, 1 krojaču šablonerju, 1 mlinarju, 1 mesarju, 12 vajencem. Ženskami: 10 kmečkim deklam., 3 natakarcim, 1 računski natakarcim, 4 služkinjam, 2 sobaricami, 1 vzgojiteljici, 3 perfektnim kuharicami, 2 kuh. deklam., 1 hotelski sobarici, 1 hotelski kuharici, 3 služkinjam za mešana dela.

zovec Jože, Kačar Jože, Tomšič Polde in Šešek Tone. Vse vloge so bile dovršeno podane. Gledalci so prišli vsi na svoj račun, zato tudi niso štedili s ploskanjem. Pogrešali smo Skukovega brata, ki je znan kot dober pevec in bi nam bil nudil kak solo. Prehod iz starega v novo leto je izpolnila alegorija pod vodstvom Jakoba Skuka. Jako ljubko je nastopila tudi mala Mesnerjeva Anica. Ves večer je vladalo najizbornejše razpoloženje.

Zastrupljenje z radijem.

Ure, ki ponoči svetijo.

V Orangu, N. Y. v Ameriki, je bilo v tovarni za ure zaposlenih pet žensk, ki so barvale kazalce z radijem, da se ponoči svetijo. Pri vseh so se kmalu pokazale posledice zastrupljenja po radiju. Prva od njih, mati dveh otrok, je 7. dec. umrla v neki newyorški bolnici po strašnih mukah. Ostalim štirim trup počasi razjeda organizem in jih čaka ista usoda. (Po »Prosveti«.)

Pevski odsek pekov v Mariboru priredi v nedeljo, dne 1. febr. 1930, v Gambirnovi dvorani

veliko predpustno veselico.

Na programu petje, prednašanje humorističnih kupletov, ples, loterija peciva, igra priljubljeni orkester železničarske godbe pod vodstvom g. Schönherrija.

MALA NAZNANILA.

Poceni ure, zlatino in srebrino ter vsa v to stroko spadajoča popravila pri **Albertu Eccarius urar, Maribor, Slomškov trg 5**

LIPUŠ IGNAZ

mehanična delavnica za šivalne stroje in kolesa izdelava prvovrstna po najnižjih cenah.

MARIBOR, KOROŠKA CESTA 90.

Vulkaniziranje

Gumiji za avtomobile, snežne čevlje, galoše itd. se sprejemajo v popravilo po solidnih cenah.

TERBUC, Maribor, Glavni trg 4.

Mehanična delavnica

za popravilo vseh vrst gramofonov, šivalnih strojev, pod jamstvom solidne in brezkonkurenčne cene, **JUSTIN GUSTINČIČ, MARIBOR TATTENBACHOVA ULICA 14**

Zadostuje dopisnica, da pridem po Vaše stroje in gramofone na dom.

ČITAJTE!

novo izišlo, socialno dramo Rudolfa Golouha

KRIZA.

Naroča se pri upravi »Delavske Politike« v Mariboru, Ruška cesta 5. Vsaka naša knjižnica, vsak naš čitatelj mora naročiti to našo najboljšo socialno dramo.

Elektrotehnična delavnica **PRATTES & TRABI, Maribor, Vodnikov trg št. 3.**

Popravila vseh vrst električnih strojev in aparatov, novo ovijanje sežganih elektromotorjev, dynamo-strojev, transformatorjev itd. Lastna preizkuševalnica, točna in kulantna postrežba, zmerne cene. Nakupi in prodaja porabljenih motorjev in dynamo-strojev.

Enkratna ponudba.

Vsakdo, kdor za pol leta, t. j. za čas od 1. aprila do 30. septembra naroči ali pa obnovi naročnino za Radlowelt, dobi po svoji volji eno izmed tukaj navedenih treh knjig od Hans Günther u. Dr. P. Stuker in sicer: Radioexperimente, Mk 3.80; Radio-rechnisches Lexikon, Mk 3.60; Wo steckt der Fehler? Mk 4.— zastoj. Naročite se še danes! Samo oni abonenti imajo pravico do premije, ki pošljejo naročnino do 10. IV. in 1 S (šiling) za pošto in zavojnino.

Tvornica štipiljk

in prodaja v to stroko spadajočih potrebščin

T. Soklič

Maribor, Aleksandrova c. 43.

V tekstilnem bazarju

Vetrinjska ulica št. 15

Maribor

se dobi pristno angleško sukno za obleke, plašče, svilo, platno itd. po najnižjih cenah. -- Oglejte si izložbe.

D. ROSINA

Maribor, Vetrinjska ulica 26
nudi najugodnejše nogavice, rokavice, čevlje, razne drobnine, vrvi, špago, papir, šolske potrebščine parfumerijo, košare, igrače i. t. d.

Ali ste že krili? svoje potrebe v tiskovinah

Dobavljamo vse tiskovine v prvovrstni izpeljavi in po najnižjih cenah za vsa društva, industrijo, trgovine, pisarne itd.

Ljudska tiskarna d. d.
Maribor, Sodna ulica št. 20

I. MARIBORSKA DELAVSKA PEKARNA R. Z. Z. O. Z.

Ustan. 1898 MARIBOR, TRŽAŠKA CESTA ŠTEV. 36-38 Telefon 324

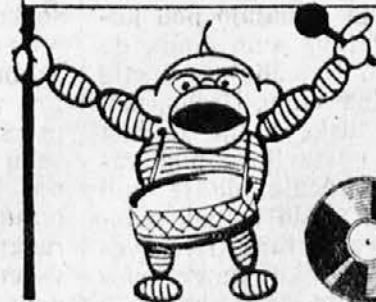
Prodajalne v Slomškovi ulici št. 2 in na Glavnemu trgu št. 18

Moderne in higijenske urejena pekarna. — Priporočamo vsem organiziranim delavcem in delavkam naše okusno pecivo v polni teži. Ozirajte se pri zahtevanju peciva iz Delavske pekarnice pri vseh prodajalcih peciva na zavarovalno znamko D. P.

Nabirajte nove naročnike

TOVARNA GLASBIL IN GRAMOFONOV

MEINEL & HEROLD

Gramofoni Din do 298.— dalje
Mandoline 136.—
Violine 95.—
Gitare 207.—
Trombe 505.—
Ročne harmonike 85.—

Prodajalna: Trg Svobode
(Nova Scherbaumova zgradba).

Pristni
Altvater (zeliščni liker)
Gessler
Varstvena znamka
Jägerndorf
se dobi zopet povsod

Advokat
Dr. Makso Šnuderl
naznanja, da se je iz Aleksandrove ceste št. 36 (nad kavarno Jadran) preselil na
Aleksandrovo cesto 35
pritličje (ob špeditiji Balkan)